

Tiết : 89,90

THỰC HÀNH TIẾNG VIỆT THÀNH NGỮ

I. Tìm hiểu tri thức tiếng Việt

1. Đặc điểm và chức năng của thành ngữ và tục ngữ

Tiêu chí so sánh	Thành ngữ	Tục ngữ
Đặc điểm	Là một tập hợp từ cố định. Nghĩa của thành ngữ không phải là phép cộng đơn giản nghĩa của các từ cấu tạo nên nó mà là nghĩa của cả tập hợp từ, thường có tính hình tượng và biểu cảm.	Mỗi câu diễn đạt trọn vẹn một ý (một nhận xét, một kinh nghiệm).

Chức năng	- Làm cho lời nói, câu văn trở nên giàu hình ảnh và cảm xúc. - Làm thành một bộ phận của câu hay thành phần phụ trong các cụm từ.	Nhằm tăng thêm độ tin cậy, sức thuyết phục về một nhận thức hay một kinh nghiệm.
------------------	--	--

2. Đặc điểm và tác dụng của các biện pháp tu từ nói quá, nói giảm nói tránh.

- Nói quá là biện pháp phóng đại mức độ, quy mô, tính chất của sự vật, hiện tượng được miêu tả nhằm nhấn mạnh, gây ấn tượng tăng sức biểu cảm cho sự diễn đạt.
- Nói giảm nói tránh là biện pháp dùng cách diễn đạt tế nhị, tránh gây cảm giác quá đau buồn, ghê sợ, nặng nề; tránh thô tục, thiếu lịch sự.

Ví dụ

Cày đồng đang buổi ban trưa

Mồ hôi thánh thót như mưa ruộng cày

➔ nói quá phóng đại mức độ, quy mô tính chất nhằm khắc họa sự vất vả, khó nhọc của nghề nông.

Ví dụ

Bác Dương thôi đã thôi rồi

Nước mây man mác ngậm ngùi lòng ta

⇒ Nói giảm nói tránh, tác dụng làm giảm cảm giác đau buồn, mất mát nặng nề do sự việc mang lại.

II Luyện tập

Tiết 91, 92

VIẾT

VIẾT MỘT BÀI VĂN NGHỊ LUẬN VỀ MỘT VẤN ĐỀ TRONG ĐỜI SỐNG

Đề bài: Viết bài văn nghị luận (Khoảng 400 chữ) trình bày suy nghĩ của em về một câu tục ngữ hoặc danh ngôn về một vấn đề trong đời sống.

1. Bước 1: Chuẩn bị trước khi viết

a. Xác định đề tài

- Đề tài: Hs có thể chọn một số câu tục ngữ và danh ngôn như:

- + Thương người như thể thương thân
- + Uống nước nhớ nguồn
- + Gàn mực thì đen, gàn đèn thì rạng
- + Có công mài sắt, có ngày nên kim

b. Thu thập tư liệu

- Tìm đọc những câu tục ngữ hoặc danh ngôn bàn về các vấn đề trong đời sống
- Chọn một câu tục ngữ hoặc danh ngôn

2. Bước 2: Tìm ý, lập dàn ý

a. Tìm ý

Liệt kê bất cứ suy nghĩ nào của em về câu tục ngữ hoặc danh ngôn mà em đã chọn

b. Lập dàn ý

Đọc lại những ý đã tìm được đồng thời đối chiếu với yêu cầu của đề bài và cân nhắc, chọn lựa, sắp xếp những ý kiến tiêu biểu thành dàn ý. Dàn ý cần đảm bảo các yêu cầu sau:

- Lí lẽ phong phú, xác đáng để giúp người đọc hiểu vì sao em lại có ý kiến như vậy về câu tục ngữ/ danh ngôn này.
- Bằng chứng đa dạng, thuyết phục để có thể làm rõ lí lẽ
- Các lí lẽ, bằng chứng được sắp xếp theo một trình tự hợp lí

3. Bước 3: Viết bài

Khi viết bài, em cần lưu ý một số vấn đề sau:

- Mỗi đoạn văn chỉ nên trình bày một ý. Các ý phải tập trung vào chủ đề là câu tục ngữ hoặc danh ngôn bàn về một vấn đề trong đời sống mà em đã chọn.
- Cần sử dụng các từ ngữ có chức năng chuyển ý để tạo liên kết trong bài.
- Có thể sử dụng các câu chuyện từ thực tế, các trích dẫn từ sách, báo hoặc từ người lớn tuổi, có kinh nghiệm để tăng tính thuyết phục

4. Xem lại và chỉnh sửa, rút kinh nghiệm